

TISKOVÁ ZPRÁVA

Výroční konference Aspen Institute CE potvrdila, že budoucnost země závisí na hodnotové politice

Praha, 1. prosince – Investice do hodnotových změn je zájmem pro český národ. Nejen o roli hodnot v bouřlivé době debatovali ve středu 30. listopadu v Pražské křižovatce účastníci výroční konference Kam kráčíš, Česko/Evropo, kterou pořádal Aspen Institute Central Europe ve spolupráci s mediálním domem Economia.

Pokud chce lídr rozumět své společnosti, měl by rozumět společenským trendům a skupinám, které na ně reagují. Vědomí, že má lídr podobné přesvědčení, totiž zlepšuje soudržnost a ochotu spolupracovat. Na úrovni státu je však potřeba disponovat hodnotami, které umožňují fungování demokratického zřízení a společnosti s vysokým poměrem občanských svobod.

Kompromisy ano, ale ne na úkor hodnot

Podle předsedy vlády České republiky **Petra Fialy** je každá dobrá politika zároveň hodnotovou politikou. *„Žádné politické řešení dlouho nepřetrvá, pokud mu schází hodnotový základ,“* uvedl ve svém úvodním projevu. Podle něj existují tři základní hodnoty, na které nesmíme zapomínat. Jsou jimi **svoboda**, jejíž křehkost a skutečnou cenu nám ukazuje ukrajinský boj proti ruské agresi, **solidarita**, která se projevuje hlavně v krizích, jimž společnost v poslední době čelí, a v neposlední řadě **odpovědnost**. Ta se podle Fialy ukázala být důležitou především při našem předsednictví Rady Evropské unie, kdy jsme neměli odpovědnost jen sami za sebe, ale hlavně za dění v celé Evropě. *„Ukazuje se, že tyto hodnoty velká část naší společnosti sdílí,“* dodal.

Pavol Kosnáč, ředitel DEKK Institutu a vědecký pracovník Masarykovy univerzity, ve svém úvodním slovu k prvnímu panelu zdůraznil, že za posledních 30 let došlo ve společnosti výraznému hodnotovému posunu. Současně však upozornil na to, že moderní doba s moderními hodnotami může přežít, jen pokud bude existovat důvěra, která se ukázala klíčovou během pandemie i války na Ukrajině.

Na Pavla Kosnáče pak navázal bývalý slovenský prezident **Andrej Kiska**, který ve svém projevu připomněl události 17. listopadu a hodnoty, za které lidé tehdy bojovali – svobodu, pravdu, naději, slušnost, důstojnost. Ideálů, se kterými tehdy vyšli do ulic, jsme se podle Kisky však nevzdali. *„Celý život děláme kompromisy, ale hodnotové*

hranice nikdy nesmíme podlézt, ani kdyby se proti nám postavili všichni, ani kdybychom měli přijít o všechno,” zdůraznil.

Dalším významným hostem, který se ve svém online projevu vyjádřil k hodnotovému leadershipu, byl bývalý premiér Finska **Alexander Stubb**. Také on potvrdil, jak důležitý je hodnotový leadership v dnešní době zmáhané válečným konfliktem. Ve svém projevu mluvil o třech zásadních bodech: hodnotách, zájmech a jak můžeme zkombinovat hodnoty a zájmy ve světě, ve kterém vládne konflikt, konkurence, ale i spolupráce. Také v dnešní demokratické době musíme vést vzájemný a otevřený hodnotový dialog na více rovinách. Každý stát, každý kontinent má jiné zájmy a my musíme najít vzájemný konsensus.

Aktualizace bezpečnostních strategií je na místě

Druhý panel, který se věnoval bezpečnosti a inovacím, konkrétně tématu **Obrana v době mezistátních konfliktů na strategické úrovni**, uvedl **Daniel Koštoval**, bezpečnostní analytik, **Pražské centrum transatlantických vztahů**. *„Česká republika a Evropská unie se nachází v novém bezpečnostním prostředí. Do začátku této dekády byl hlavním bezpečnostním rizikem terorismus, nyní je to velmocenské soupeření,”* uvedl. Žijeme v době, kdy se v očích některých státních aktérů stává použití síly nejlepším možným postupem k dosažení politických cílů. Čelíme tedy opět přímé strategické hrozbě, kdy zajišťování obrany státu musí být celostátní záležitostí se schopností celostátní připravenosti. Nejlevnější variantou je proto funkční obranný systém, kdy je mírová armáda schopna se v potřebném čase rozvinout do válečné armády, která je dostatečně velká, aby dokázala odrazit případný útok.

Podle **Jana Jireše**, ředitele Centra transatlantických vztahů, jsme na začátku velmi výrazných aktualizací všech celostátních bezpečnostních strategií. Od února letošního roku se podle něj ukazuje, jak národy na západě dokážou být spojené. Současně Jireš vyjádřil víru v to, že v kontextu s ruskou válkou na Ukrajině toto spojení v nejdůležitějších bezpečnostních otázkách přetrvá. *„Zásadní je jednotnost západu. A západ zůstává sjednocený,”* dodal.

Státní správa prochází zátěžovou zkouškou

Třetí panel konference se tradičně věnoval efektivitě státní správy. Ta v posledních třech letech čelila řadě událostí, které přinesly test schopnosti vypořádat se s krizovými situacemi. Těmi nejnaléhavějšími byly bezpochyby pandemie covid-19, válka na Ukrajině a aktuální energetická krize.

Jak uvedl **Dan Svoboda**, vedoucí partner společnosti **McKinsey & Company** a jeden z autorů studie **Efektivita státní správy – inspirace pro naléhavé a komplexní výzvy**, nároky na schopnost veřejné správy rychle a efektivně vyřešit komplexní výzvy

stoupají. Z pohledu dalšího řečníka **Vladimíra Vlčka**, generálního ředitele HZS ČR, patří mezi klíčové změny potřebné pro zefektivnění státní správy změna vnímání, dynamika, a především flexibilita v době krize. „*Státní správa není jen krizové řízení. Zkušenosti, které získáme v průběhu dané krize, musíme být schopni aplikovat i do doby, kdy žádné krizi nečelíme,*“ dodal.

Vít Rakušan, první místopředseda vlády a ministr vnitra České republiky, pak zdůraznil nutnost zjednodušení a digitalizace procesů i státní správy. Nejenom mladá generace už není ochotná trávit ve frontách. Občané chtějí vše potřebné zvládnout přes telefon ze svého domova. A pokud tohle v brzké době nebude vláda schopna lidem dodat, tak nedůvěra, tenze, rozdělení společnosti a to, že lidé státu nevěří, se bude jenom výrazně prohlubovat. Připomněl také nutnost vzdělávání státních úředníků v oblasti dat, jelikož právě kvalitní analytický tým a důvěryhodná data hrají hlavní roli v rozhodování rozhodování.

Jana Vohralíková, vedoucí Kanceláře Senátu Parlamentu ČR uvedla, abychom nezapomínali, že efektivita státní správy není jen o řízení krizí, ale o celkovém nastavení procesů, aby fungovaly pro lidi. Také se vrátila k úvodním prosllovům představitelů vlád. Dle jejích slov všechno začíná osvěcujícím a inspirativním lídrem, který svůj tým správně motivuje a řídí.

Pracovní trh čekají výrazné změny

Budoucnost pracovního trhu se pak stala tématem čtvrtého panelu konference. V úvodním videu panelu **Jiří Švejcar z Boston Consulting Group** upozornil, že českou ekonomiku čekají výrazné změny. Zelené zdroje, cirkulární energetika, terciální sektor, stárnoucí populace, automatizace, robotizace a digitalizace – to všechno má velký dopad na budoucí trh práce. V současnosti chybí přibližně 180 tisíc pracovníků, do roku 2030 však přijde cca 330 tisíc zaměstnanců o práci z důvodu zániku jejich pracovních pozic, zároveň ale vznikne více než půl milionů nových pracovních míst. Do roku 2030 také zestárne pracovní síla, počet lidí ve věku 50–65 let naroste o 18 % a tato skupina se stane hlavní pracovní silou. Nedostatek pracovníků poroste až na 400 tisíc v roce 2040.

Tomáš Ervín Dombrovský, analytik pracovního trhu ze společnosti LMC, poukázal na problém lidí ve středním či vyšším produktivním věku. Získat pozici v nové firmě a dostat šanci rozjet novou kariéru je pro ně extrémně složité. Skupina nad 45 let je přitom na pracovním trhu dominantní a je proto extrémně důležitá. Podle **Mariana Jurečky**, místopředsedy vlády a ministra práce a sociálních věcí České republiky, je současně nutné najít způsob, jak pomoci rodičům se co nejrychleji vrátit do pracovního prostředí. Stejně tak jako důchodcům, kteří ještě stále mohou pracovat a být prospěšní české ekonomice.

Filozofie a odpovědnost jako základ školství

Poslední blok věnující se vzdělávání pak odstartovaly výsledky studie, která si dala za cíl zjistit, proč je vzdělávání v některých regionech výrazně lepší, než by odpovídalo sociální situaci. Ve většině České republiky nedokončí devítileté studium základní školy 3 % žáků, v desetině republiky je to dokonce 10–20 %. Cílem analýzy, kterou na úvod představil **Daniel Prokop, zakladatel PAQ Research**, proto bylo popsat dobrou praxi obcí s rozšířenou působností, které se snaží regulovat vzdělávací problémy v souvislosti se sociálními problémy. Česká republika je zemí, kde jsou výsledky žáků do značné míry závislé na sociální situaci rodin.

Jaroslav Jirásko, manažer Eduzměny Kutnohorsko, zdůraznil přínos asistentů pedagogů, kteří však často necítí podporu pro osobní rozvoj. Podle něj je o ně potřeba pečovat, aby mohli odvádět kvalitní práci. Náměstek pro vzdělávání Jihomoravského kraje **Jiří Nantl** navázal připomínkou, že se změnami ve společnosti se mění i školství a pedagogická profese, je proto nutné jít vstříc novým způsobům výuky. Důležitou roli pak hraje vlastní filozofie, která je znakem dobrého učitele a kterou by měl zastávat a aplikovat i samotný ředitel školy.

Stejně jako předseda vlády Petr Fiala mluvil ve svém úvodním projevu o odpovědnosti, vyzdvihla její důležitost v závěru i **ředitelka základní školy Trmice Marie Gottfriedová**. *„Nejlépe učíme naše děti vlastním příkladem, když budeme schopni se postarat o ty nejslabší, stavíme to na oči celé komunitě a děti si tento vzor potom odnáší do života,“* dodala.

Záznam z celé konference najdete [na tomto linku](#).

O Aspen Institute Central Europe

Aspen Institute Central Europe je nezávislá platforma, kde se mohou setkávat a jednat představitelé politiky a byznysu, ale také osobnosti z oblasti umění, sportu či vědy. Cílem institutu je rozvíjet mezioborovou spolupráci a podporovat mladé středoevropské lídry z různých sektorů v jejich osobním i profesním rozvoji.

Kontakt pro média

Jitka Rašková, mobil: 720 042 983, e-mail: jitka.raskova@aspeninstitutece.org